

La **corresponsabilitat** en l'àmbit familiar és sinònim d'igualtat

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Sanitat
Universal i Salut Pública

Alguns conceptes

SEXE I GÈNERE

Les característiques biològiques, anatòmiques o fisiològiques són diferents segons el sexe de les persones, però no poden justificar les desigualtats socials que es construeixen a través de les tasques diferenciades que atorguem a dones i homes.

El gènere és una construcció social que fem a partir de les característiques biològiques de cada sexe adjudicant automàticament comportaments diferents a dones i homes.

Aqueixos comportaments, valors i actituds es diuen rols de gènere i estan directament relacionats amb el repartiment de responsabilitats i treballs per a dones i per a homes.

LA DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL

El nostre model social encara assigna majoritàriament a les dones les tasques i treballs relacionats amb les cures d'altres persones i per tant el treball domèstic que no està remunerat; per contra, els homes se centren en el treball remunerat i se'ls assignen les activitats relacionades amb la vida política, econòmica i social.

Les dones s'han anat incorporant al mercat laboral i altres activitats de l'esfera pública però continuen assumint també gran part de les tasques domèstiques i d'atenció.

Els homes no han acompanyat majoritàriament aquest canvi i no s'han incorporat en la mateixa mesura al treball domèstic o a les atencions.

D'ací la necessitat de repartir de manera més equilibrada aquestes tasques per a facilitar la plena incorporació de les dones als espais públics, inclòs el treball, i al seu torn, els homes aprenen noves competències i habilitats i es corresponsabilitzen del treball domèstic.

Així dones i homes hauran de configurar un nou model de relacions.

AJUDA O CORRESPONSABILITAT

Quan es parla de corresponsabilitat no es refereix al fet d'“ajudar”, sinó a la necessitat d'assumir i repartir les tasques domèstiques i responsabilitats familiars entre dones i homes, evitant l'actitud “subsidiària” que molts homes adopten.

La corresponsabilitat millora la qualitat de vida de tota la família, s'eviten molts conflictes i es distribueix el temps lliure de manera més justa entre totes les persones que conviuen.

Quan els homes no es responsabilitzen del treball domèstic es produeix la doble i triple jornada de treball per a les dones, que les fa abandonar, reduir o precaritzar el treball remunerat i empitjorar la seua salut.

CONSEQÜÈNCIES DE LA FALTA DE CORRESPONSABILITAT.

Per a les dones, si no hi ha corresponsabilitat:

- Tenen menor taxa d'activitat laboral.
- Tenen el major percentatge de contractes a temps parcial.
- Quan són mares renuncien més als alts càrrecs.
- Cobren al voltant d'un 30% menys de salari que els homes.
- Posposen la seua maternitat o hi renuncien.
- S'estanca la seua carrera professional.
- Pateixen més problemes de salut relacionat amb l'estrés i l'esgotament per la doble jornada de treball.

Per als homes, si no hi ha corresponsabilitat:

- Centren en excés la seua dedicació en el terreny laboral.
- Dediquen poc de temps a la família i l'atenció a altres persones.
- Assumeixen la responsabilitat econòmica de la família.
- Perden l'oportunitat d'exercir una paternitat responsable.
- Tenen menys complicitat amb la parella.
- Comparteixen menys el temps lliure amb la família.
- Deixen d'adquirir altres habilitats necessàries per a la vida diària com cuinar, netejar, etc.

Mesures que faciliten la conciliació i la coresponsabilitat

Al personal d'institucions sanitàries se li han reconegut permisos, reduccions de jornada per a l'atenció als fills o filles i familiars, així com excedències que poden sol·licitar i compartir homes i dones.

ALGUNS DELS PERMISOS PER A LA CONCILIACIÓ SÓN:

■ **Per defunció, accident o malaltia greu de familiar.** En funció del grau de parentiu i de la localitat, el permís serà de 3 o 5 dies per al primer grau i de 2 o 4 dies per al segon grau.

■ **Per part,** de la teua filla, néta o parella del teu fill o del teu nét.

■ **Per naixement** de fill/a prematur/a o que haja de continuar en hospitalització després del naixement, un màxim de dues hores compatible amb la reducció de jornada fins a dues hores amb disminució de retribucions.

■ **Per lactància,** fins als dotze mesos d'edat i que pots gaudir de forma acumulada.

■ **Per naixement per a la mare biològica,** amb una duració de setze setmanes, ampliable en dos més si hi ha discapacitat i en cas de part múltiple, per cada fill o filla a partir del segon, de les quals les sis immediates posteriors al part són de descans obligatori per a la mare.

Finalitzat aquest termini i per als supòsits que tots dos treballen la resta del període, es podrà gaudir de forma interrompuda fins a l'edat de 12 mesos, sempre per setmanes completes.

■ **Por naixement per al progenitor distint de la mare biològica**, que en l'actualitat és de huit setmanes (encara que està previst que siguin dotze en 2020 i setze en 2021, amb un altre règim de gaudi), les dues primeres seran gaudides ininterrompudament i necessàriament a continuació del naixement, les sis restants podran ser interrompudes i gaudides després del període de descans obligatori de la mare o del període total del permís per maternitat.

Idèntica disposició per als supòsits d'adopció, guarda amb finalitats d'adopció o acolliment.

■ **Per adopció**, guarda amb finalitats d'adopció o acolliment, amb idèntica duració que per al naixement, i d'igual manera necessàriament les sis primeres setmanes són de descans obligatori. El còmput del termini s'inicia a elecció dels qui adopten o acullen; bé des de la resolució administrativa o a partir de la resolució judicial. També pot començar el seu gaudi fins a quatre setmanes abans de qualsevol de les resolucions.

Si cal el desplaçament previ al país d'origen, es podrà gaudir d'un permís de fins a dos mesos percebent les retribucions bàsiques.

■ **Per cura de fill/a menor amb càncer o una altra malaltia greu**, sempre que tots dos treballen, d'almenys la meitat de la jornada percebent les retribucions íntegres, i fins que el/ la menor compleixca els 18 anys.

REDUCCIONS DE FINS A LA MEITAT DE LA JORNADA AMB DEDUCCIÓ DE RETRIBUCIONS.

■ **Per raons de guarda legal**, quan el personal tinga a càrrec seu algun xiquet o xiqueta de 12 anys o menor, persona major que requerisca especial dedicació, o persona amb un grau de discapacitat física, psíquica o sensorial igual o superior al 33 % que no exercisca activitat retribuïda que supere el salari mínim interprofessional.

■ Per tindre a càrrec seu cònjuge o parella de fet o familiar fins al segon grau de consanguinitat o afinitat que requerisca **dedicació especial**.

■ Per aquests mateixos supòsits es podrà sol·licitar **reducció d'una hora sense deducció de retribucions**, però en el cas de guarda legal de xiquetes o xiquets de 12 anys o menors, únicament quan concórrega algun dels següents suposats:

- Que requerisca especial dedicació
- Que tinga 3 anys o menys
- Que tinga a càrrec seu dos o més xiquetes o xiquets de 12 anys o menors
- Que es tracte de família monoparental.

■ En els supòsits d'adopció, **acolliment o guarda amb finalitats d'adopció quan el o la menor tinga més de 12 mesos d'edat** i per les seues circumstàncies personals o per provenir de l'estranger, tinga especials dificultats d'inserció social i familiar, es gaudirà de la reducció d'una hora sense deducció de retribucions durant el termini màxim de sis mesos des de la finalització del permís per aquests supòsits.

REDUCCIÓ DE JORNADA DE FINS A DUES HORES, AMB DEDUCCIÓ DE RETRIBUCIONS

■ Per naixement de filles i fills **prematur**s o que per qualsevol altra causa haja de romandre **en hospitalització a continuació del part**. Aquesta reducció és compatible amb el permís de fins a dues hores.

REDUCCIONS DE FINS A LA MEITAT DE LA JORNADA SENSE DEDUCCIÓ DE RETRIBUCIONS

Per raons de malaltia **molt greu**, quan calga atenció a cònjuge, parella de fet o de familiar de primer grau, es concedirà una reducció de fins al 50% de la jornada laboral, amb caràcter retribuit i pel termini màxim d'un mes.

EXCEDÈNCIES

Voluntària per agrupació familiar, quan el/la cònjuge resideix en una altra localitat per haver obtingut un lloc definitiu com a personal funcionari de carrera o laboral fix en qualsevol de les administracions públiques, organismes públics, entitats de dret públic, etc.

Per atenció a familiars, per un període no superior a tres anys per a l'atenció dispensada a filla o fill o de familiar que es trobe a càrrec seu fins al segon grau de consanguinitat o afinitat que per raons d'edat, accident, malaltia o discapacitat i no puga valdre's la persona per si mateixa i no exercisca cap activitat retribuïda.

Decàleg europeu en matèria de corresponsabilitat, dirigit als homes

- 1. Més temps per a compartir amb la teua parella.** Gaudeix d'una vida en parella de major qualitat, i que hi haja més temps per a compartir junts.
- 2. Augmentarà el teu benestar personal i social.** Si ets un home igualitari, seràs més feliç i la teua parella disposarà del temps just per a dedicar-lo a les activitats que desitge.
- 3. Millorarà la teua complicitat amb la teua parella.** Tindràs més llibertat i autonomia per a la compressió mútua, i relacions més satisfactòries i plaents.
- 4. Gaudiràs i coneixeràs millor els teus fills i les teues filles.** No et perdes de participar en la criança dels teus fills i de les teues filles.
- 5. Aprén noves competències i habilitats.** Alguna vegada t'has preguntat per què és habitual que les dones s'organitzen i compaginen millor la seua vida familiar, personal i laboral?
- 6. Comparteix la càrrega de ser el sostenidor de la família.** Una llar que compte amb dues fonts d'ingressos serà més confortable i menys estressant que aquella en el qual només l'home és el suport econòmic de la família.
- 7. Sigues independent coneixent per tu mateix com haver de compaginar les atencions i les tasques domèstiques.** La teua autonomia no solament ha de ser econòmica i professional, sinó també domèstica.
- 8. Aprén com has de cuidar-te millor a tu mateix aprenent a cuidar la teua família.** Si aprens a cuidar de tu mateix i dels teus sers estimats, viuràs millor i més temps, i augmentaràs els teus hàbits saludables.
- 9. Assumeix les teues responsabilitats i sigues coherent amb els teus valors d'igualtat.** Creus en la llibertat i la justícia? Posa en pràctica aquests valors a casa.
- 10. Converteix-te en un bon exemple: posa el teu gra d'arena en la construcció d'una societat més justa.** Converteix-te en un model per als teus fills i per a les teues filles. Amb el teu exemple establiràs les bases d'una ciutadania responsable.

